

DEBRÉCZENI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

EGY ÓRA . . . K 20.-
HEGYED ÉVRE K 50.-
FÉL ÉVRE . . . K 80.-
EGÉSZ ÉVRE . . . K 150.-

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECEN, FIAC-U. 49. SZ.
TELEFONSZÁM: 18.

A jogrend alapján.

A terror uralmát a bolsevizmus összeomlásával a jogrend uralma váltotta föl. A tanácsköztársaság mindent fölfordított: a társadalmi rendet, a termelési rendet, a kormányzati rendet, az igazságszolgáltatás rendjét, mindannak helyébe, amit a rend fogalma alatt ismertünk, az anarchiát, a pusztulást, a megfélemlítést, a pusztítást, javaknak és emberéletnek a kiirtását hozta be. Több mint négy hónapi tombolás után összeroskadott a bolsevizmus, a neklivadult árat visszaszorították s a romok helyén kisarjadzó élet az igazi rend alapján fog megerősödni. Az örületnek s a gázságnak birodalmát a józan észnek és az igazságnak a birodalma foglalja el a társadalomban, a termelésben, a kormányzatban, az igazságszolgáltatásban, mindenütt.

A belügyminiszter újabb rendelete, amelyet a letartóztatások és a letartóztatott egyénekkel való bánásmód kérdésében a törvényhatóságokhoz intézett, főlemelő dokumentuma a jogrend helyes értelmezésének. Minden bűnös lakoljon, ez a jogrend alapján álló kormány elve, de csak az igazi bűnös lakoljon, vagyis az, akit az igazságszolgáltatás szabályai szerint lefolytatott eljárás bűnösnek talált. Ezért tiltja meg a belügyminiszter a rendőrhatalóságoknak, hogy tovább menjenek, mint ameddig a törvény a nyomozó hatóságok hatáskörét meghatározza: tegyék ártalmatlanná a bűnösöket, tegyék meg a biztonsági intézkedéseket, hogy a bűnös ne vonhassa ki magát az igazságszolgáltatás alól és ne hiúsithassa meg azt, de gyötörni, kizozni a gyanúsítottat, akiről majd csak bíróság fogja megmondani, hogy igazán bűnös-e, nem szabad. Az egyéni bosszu, a névtelen följelentés nem lehet alapja a megtorló eljárás megindításának.

A rendelet méltán hivatkozik arra, hogy az emberies érzés és a jogrend tisztelete az, amely a jogrend uralmát a vörös uralomtól megkülömbözteti. Rákiáltani valakire a bűnöst, kihallgatni

vagy ki sem hallgatni, csak gyötörni, elítélni és »hazaküldeni«, ez beleillett a vörös uralomba, de nem foglalhat helyet a mi

erkölcsi felfogásunkban. A kannibálok után újra emberek jöttek, akik emberül éreznek és emberül gondolkoznak.

Tíz hét múlva lesznek a választások

Szeged, augusztus 21. Budapesti hírek szerint Magyarországon az általános parlamenti választások körülbelül tíz hét múlva lesznek.

József főherceg a választásokról és a magyar-román viszonyról

Páris, augusztus 21. A Journal des Débats írja: József főherceg a Reuter ügynökség tudósítójának következőket mondotta:

Lehetetlenség most megjelölni, hogy Magyarország monarchikus, vagy köztársasági kormányzatot fog kívánni. A nemzetgyűlés,

fog a kérdésben egyedül

dönteni.

A választások általánosak lesznek. Mindkét nembeli, 24 évet meghaladott magyar állampolgár szavazati joggal fog birni.

Bukarest, aug. 21. József főherceg fogadta a Diminieata külön kiküldött tudósítóját, kinek a következőket mondotta:

— Nem akarok egyebet, csak békét a népek között. Elég vér folyt, elég erő ment tönkre.

— Mi az egész világgal jó összeköttetésben akarunk lenni. Az ön országának rokonszenve nekünk nem közömbös.

— Nem tudom elképzelni, mi választhatna el bennünket s mindkét részről elnézést remélek. Magyarország a többi nemzet mellett fog haladni.

— Várom a nagyhatalmak választát, mely remélem Magyarországra nézve kedvező lesz.

A románok és a magyar kormány.

Páris, aug. 21. Vajda Sándor román béke delegátus a francia hírlapírók előtt kijelentette, hogy a románok csak olyan magyar kormányt fognak elismerni, amely tényleg egész Magyarországot képviseli s amelynek módjában lesz a szomszéd államokkal való békét garantálni és a választásokat a román katonaság segítségével megtartani.

Budapest, aug. 21. Monbelli olasz tábornok tegnap hosszabb beszélgetést folytatott Mardarescu tábornokkal, a román csapatok főparancsnokával. A szövetségesek budapesti képviselői és a román főparancsnokság között a legtökéletesebb egyetértés van s a szövetségesek kép-

viselői egy lépést sem tesznek anélkül, hogy előbb a román főparancsnokságot meg nem kérdeznék.

A gazdák küldöttsége a kormányzónál és a miniszterelnöknél

Budapest, aug. 21. A mező- és erdőgazdasággal foglalkozó országos egyesületek és szövetkezetek képviselőinek küldöttsége kedden tisztelgett József herceg kormányzónál és Friedrich István miniszterelnöknél, hogy a magyar gazdatársadalom ragaszkodásáról és támogatásáról biztosítsa őket. A küldöttség vezetője Som-sich László gróf volt, aki arra kérte a kormányzót és a kormányt, nyújtsanak biztosítékot aziránt, hogy a mezőgazdasággal kapcsolatos kérdések olyan irányban intéztessenek, hogy azok nemcsak ennek az osztálynak,

hanem az egész országnak érdekeit is megvédjék.

József herceg kormányzó válaszában többek közt ezeket mondotta:

— Nagyon jól tudom, hogy Magyarország gazdaország, hogy gerince — amint szónokuk mondotta — éppen a gazdaságban, a gazdanépben rejlik. Magam is kívánom, hogy a gazdáknak részük, de nemcsak részük, hanem döntő részük legyen az ország ügyeinek irányításában.

Royalista propaganda a vidéken

Szeged, aug. 21. Budapestről jelentik, hogy a royalistamozgalom vezetői a vidékre mindenüvé ügyes megbízottakat küldtek ki, hogy propagandát fizeszenek a királyság visszaállítására érdekében. Mint hírlik, a földműves nép egy részére erős hatással van a propaganda, mert a bolsevizmus után úgy vélik, hogy a magánvagyon és a pénzjegyek biztonsága a király személyéhez van kötve. A köztársasági párt és a republikánus demokráciák nincsenek eléggé szervezve, hogy már a kezdetén gyengíthetnék a jelentékeny propagandát. Minden esetre Magyarországon nagy belső küzdelmek lesznek, annál is inkább, mert a különböző pártokat néhány szövetségesnek különböző képviselői támogatják. (Dácia.)

A román hadseregparancsnokság rendelete

Kivonat

a 21. és 25. számú rendeletből (helyesbítve).

1. Vétkesnek tekintetnek mindazon egvények, akik bár nem rossz szándékkal a nyilvános helyiségekben, vonatokban, az utcákon stb. bármiképpen közölni híresztelni, megbeszélni fogják az akár igaz, akár képzelt híreket vagy véleményeket, amelyek a harci tevékenységet érintik; továbbá, amelyek a helyzetre és a csoportok áthelyezésére, vagy a katonai hatóságok rendelkezéseire, vagy bármimű, a román hadsereget érintő ügyekre vonatkoznak.

2. Ezen vétkezések a katonai bírák által első és utolsó fokban fognak tárgyaltni és egy évig lerjedő börtönrésre és 2000 lei pénzbüntetésre elítéltni, amikor a fenti vétkek kénkedési és árulás-szándékkal történtek, a háború eseti érvényes büntetések fognak végrehajttni.

Új államtitkárok

Budapest, aug. 21. József herceg kormányzó Fáy Aladár dr. miniszteri tanácsost, országos tuberkulózisügyi felügyelőt a népegészségügyi minisztérium adminisztratív államtitkárává, Zsombor Géza dr. volt nyugatmagyarországi kormányzót a nemzeti kisebbségek minisztériumának német főosztályához politikai államtitkárrá, ugyanazon főosztályhoz Stier György dr. volt főispánt adminisztratív államtitkárrá, továbbá ugyanezen minisztérium ruthén főosztályához Kutkafalvi Miklós drt politikai államtitkárrá nevezte ki.

Új vármegyei kormánybiztosok.

Budapest, aug. 21. A kormány Vasmegeye kormánybiztosává Herbst Géza, volt alispánt, Mosonvármegye kormánybiztosává Szontágh Jenő volt kormánybiztos és Sopronmegeye kormánybiztosává Ferencsik Jenő soproni főjegyzőt nevezte ki.

A nyugati megyék ügye a békekonferencia előtt.

Páris, aug. 21. A legfőbb tanács tegnap Renner dr. államkancellárnak a nyugat-magyarországi területről szóló jegyzékével foglalkozott. A döntést elhalasztották. Az a bizottság, amelyet a különböző német-osztrák ellenjavaslatok előadói válaszára összegyűjtésével bíztak meg, ma reggel ülést tartott.

Bécs, aug. 21. Az Abend jelenté Genfen át Párisból: Abban a bizottságban, amely Auszria új határait tárgyalja, a cseh-szlovákok és délszlávok rámutattak arra a körülményre, hogy a legfőbb tanácstól megkapták az engedelemmel, hogy Nyugat-Magyarország bizonyos részét megszállják. (Az Abend megjegyzése: A csehek és délszlávok már éltek és ezzel az engedelemmel.)

Magyar munkások országos pártja

Budapest, augusztus 18. Kedden délelőtt száztíz munkás-küldöttség jelent meg a miniszterelnökségen. A küldöttséget Perényi Zsigmond báró belügyminiszter fogadta.

A küldöttség szónokája, Barta Jenő bejelentette a miniszternek, hogy a munkásság egy része tegnap elszakadt a szociáldemokrata párttól és az ő elnöksége alatt megalakította a Magyar Munkások Országos Pártját. A nemzeti alapon szervezkedett munkásság kéri elismertetését és kéri a minisztert, hasson oda, hogy szakszervezetek úgy a most alakult munkáspárt, mint a keresztény szocialista párt munkáit is kötelesek legyenek munkával ellátni és munkanélküli segélyben részesíteni. A szakszervezetben nincs helye a politikának. A munkások ezután gondoskodni fognak, hogy a bolsevizmus itt föl ne üsse a fejét, hogy ne állítsák őket befejezett tények elé. Üdvözölte a kormányt és kérte támogatását. Perényi Zsigmond báró bel-

ügyminiszter az üdvözlésre megleg szavakban válaszolt:

— Örömmel veszem tudomásul — mondotta többek között — hogy a munkásság között olyan mozgalom indult meg, amely abban nyer kifejezést, hogy a munkások belátják, hogy ők is éppen olyan magyarok, mint mi. Én úgy látom a nemzet jövőjét, hogy ezt csakis úgy lehet biztosítani, ha végre az osztályharcok megszűnnek, amelyeket mégis csak mesterségesen idéztek elő. Lehet-e mondani, hogy ez proletár, ez meg burzsoa? Szeretném tudni, mi a különbség közöttünk? Ez a magyar haza összekapcsol bennünket. Itt születünk, itt szivtuk a kulturát magunkba. A nemzet jövőjét csak akkor látom biztosítva, ha az osztályokat vállvetett munkában lehet egyesíteni.

Csak a büntetéseket szabad letartóztatni**A belügyminiszter a letartóztatásokról és a letartóztatottakkal való bánásmódról**

A Budapesti Közlöny keddi száma közli a belügyminiszter következő rendeletét:

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének és a budapesti államrendőrség főkapitányának

A kormányzati rendszerben beállott változás alkalmával több oldalról hangzik el az aggodalom, hogy az elmúlt rendszer hívei kiméltelen üldözésben fognak részesülni.

Az ilyen alaptalan aggodalmakkal szemben kijelentem, hogy a jelenlegi kormány a szigorú jogrend alapján áll; egyfelől tehát kiméltelen szigorúsággal megtorol minden büncselekményt, másfelől azonban ártatlanságot üldözni, megfélemlíteni vagy éppen megkínózni nemcsak nem kíván, de azt nem is engedi.

Nem akarjuk ugyanis a letűnt rendszer gyűlöletes példáját követni, amit éppen mi itélünk el mindég a legerősebben.

Szigoru mihez tartás végett utasítom ennélfogva az első fokú rendőrhatalóságokat, hogy letartóztatásnak csak azokkal szemben van helye, akiket valamely konkrét büncselekmény gyanúja terhel, vagy akiknek a letartóztatása a jogszabályok értelmében egyéb okból indokolt és jogosult.

Különösen ügyeljenek arra a rendőrhatalóságok, hogy névtelen jeljelentések bűnvádi eljárásnak, kiváltképen pedig letartóztatásnak csak akkor szolgálhatnak alapjául, ha azokban olyan konkrét tények foglaltatnak, amelyeknek valósága és ez alapon valamely konkrét büncselekmény fennforgása megállapítható. A hatóságokat egyeni bosszúból eredő alaptalan vádaskodással félrevezelő egének ellen a legszigorubb megtorló intézkedéseket kell megtenni.

A közelmúlt rémnappjaiból ered továbbá az az ideges aggodalom is, mely a letartóztatottakkal való rossz bánásmódról és kínzásra vonatkozik.

Figyelmeztesse a rendőrhatalóságokat, hogy sem a jogrenddel, sem az emberszeretettel nem egyeztethető össze az a ad-

állatias kegyetlenség, amely az ártalmatlanná tett gonosztevőnek testi megkínzásában, vagy lelki gyöttrésében keresi és találja kielégülését.

Ezért a letartóztatottakkal való kegyetlen, vagy emberi telen bánásmódot a leghatározottabban elítélem és szigorúan megtiltom. Ha mindezek ellenére ilyen eset tudomásomra jutna, a rendelkezésemmel szembe helyezkedő ilyen közeg ellen, mint aki állásának betöltésére méltatlan, a legkiméltlenebb szigorúsággal fogok eljárni.

Felhívom (alispán, polgármester, főkapitány) urat, hogy ezt a rendeletemet tudomás es szigoru alkalmazkodás végett az elsőfokú rendőrhatalóságokkal haladéktalanul közölje és annak megtartása felett személyesen örökölje.

Kelt Budapesten, 1919. évi augusztus hó 17-ikén.

Perényi sk.,
belügyminiszter.

Statárium Budapesten

A budapesti »Reggeli Hírek« című lap a következő hirdetményt közli:

A magyar igazságügyminiszter a minisztériumnak az 1912. évi LXIII. t. c. 12. §-ának 4. pontja alapján kiadott rendelete értelmében a belügyminiszterrel és hadügyminiszterrel egyetértve a budapesti büntető törvénysek területére a rögtönbíráskodás (statárium) kihirdetését rendelte el — e hirdetmény közzététele után elkövetett következő büncselekményekre: 1. a hűtlenségre, 2. a lázadásra, 3. a gyilkosságra, 4. a szandekos emberölésre, 5. közegészség elleni halál okozásával elkövetett bűntettre, 6. a rablásra, 7. a gyújtogatásra, 8. a vizaradás okozásának büntetése, 9. a vaspályakon, taviridakon (távbeszélőn) vagy hajókon elkövetett közveszélyű cselekmények büntetéseire nézve.

Felhívom a lakosságot, hogy minden rendezavarástól óvakodjék, mert aki a fentebb megjelölt büncselekmények valamelyikét elköveti, rögtönítélő eljárás alá kerül és hallálai bűnhődik.

Budapest, 1919 augusztus 20.

A budapesti büntető törvényszék elnöke.**Kiadják-e Kun Bélát?**

Bécs, aug. 21. Az itteni közvélemény kizárólag a magyarországi eseményekkel foglalkozik. Néhány nap óta mindenütt csak arról a kérdéstről vitatkoznak, vajjon az osztrák kormány kifogja-e adni Kun Bélát a szövetségeseknek, vagy sem.

A Neue Freie Presse mértékadó körökből azt jelenti, hogy Német-Ausztria a szövetségeseknek Kun Béla kiadására vonatkozó megkeresését visszautasította volna és tényleg nem fogja kiadni a szövjetvezért.

Kalmár és Dovosák népbiztosok letartóztatása

Budapest, aug. 21. Az ügyészség rendeletére letartóztatták Kalmár Henrik nemzetiségi népbiztos és Dovosák Antal népbiztos. Kalmár működésének főterülete Sopron és vidéke volt, ahol egy Bors László nevű költő utján igyekezett forradalmasítani a dérék németajku lakosságot. Dovosák Antalt már napok óta kereste a rendőrség. Előbb a fővárosban bujdosott, majd Ujpestre került s a detektívek itt fogták el.

Minden magyar tiszt köteles hetenkint jelentkezni RENDELET.

Mi, a Hadtáp- és katonailag megszállott területek főparancsnokága, az Erdélyi csapatok parancsnokágától kapott 2919. sz. rendelet alapján elrendeljük: 1. Az összes magyar tisztek, akik nem szolgáltak a vörös hadseregben és akik a román csapatok által elfoglalt egész területen találtak, hadifoglyoknak tekintendők. Ok tartózkodási helyükön lesznek internálva és hetenkint egyszer az illető terparancsnokságnál tartoznak jelentkezni. Azok, akik Debreczen város és környékén laknak és találtak, a debreczeni terparancsnokságnál tartoznak jelentkezni, az aábbi kimutatás szerint. 2. A román csapatok által elfoglalt egész területen teljes szigorral tiltatik meg, hogy a magyar tisztek továbbra is egyenruhát viseljenek; kivételt képeznek e rendelet alól a szolgálatot teljesítő csendőr- és rendőrtisztek, akiknek felismertető jelük van. 3. Az összes igazolványok és felhatalmazások, amelyek különböző román katonai parancsnokságok által a tisztek egyenruhaviselése megengedettek, ezen rendelet életbelépésével hatályát veszti és érvénytelenné válik. 4. Debreczen város és környékén tartózkodó összes magyar tisztek hetenkint egyszer a debreczeni román terparancsnokságnál jelentkezni tartoznak a következő sorrendben:

a) Minden hétfőn: A—C-ig bezárólag
b) „kedden: D—F-ig „
c) „szerdán: G—J-ig „
d) „csütörtökön: K—M-ig „
e) „pénteken: N—P-ig „
f) „szombaton: R—T-ig „
g) „vasárnapon: U—Z-ig „
5. a jelen rendeletben foglalt határozatok az összes magyar tisztjelöltek és katonaiskolák növendékeire is vonatkoznak. 6. Akik a fenti rendeletben foglalt határozatok ellen vétnek, illetve eleget nem tesznek, haditörvényszék elé lesznek állítva és 6 hónaptól 1 évig terjedő börtönnel és 5000—10,000 leig terjedő pénzbírsággal, vagy mindkettővel lesznek megbüntetve. 7. Ezen rendelet ellen-

szegülési királyi biztosok, hadbírók, térparancsnokságok, csendőrtisztek és rendőrtisztek által lesznek megállapítva. 8. Ezen rendelet 1919 augusztus 16-ikával lép életbe.

A Hadtáp- és katonailag megszállott területek főparancsnoksága:

MICHAESCU,
kormányzó tábornok.
ALIMANESCU ezredes,
vezérkari főnök.

A szállodai adó sem végrehajtható

A tanács főispáni jóváhagyást kér

A kávéosok és cukrászok után ma a szállodatulajdonosok fordultak beadvánnyal a tanácshoz, hogy a szállodai adó ellen tiltakozzanak.

A beadványban kijelentik, hogy a szállodai adót törvényesnek és magukra nézve kötelezőnek el nem ismerik, miután a megye a kormány első rendelete közigazgatási tekintetben az 1918 október 31-ike előtti állapotot visszaállította, tehát az új szabályrendelet is csak a közzgyülés és a belügyminiszter jóváhagyása után lép életbe.

Az elvi tiltakozáson kívül felsorolja a beadvány azokat a *technikai nehézségeket* is, amelyek a szállodai adóra vonatkozó szabályrendelet végrehajtását megnehezítik, illetve lehetetlenné teszik és az egyénekenkénti adózás helyett a *szobák után való megadóztatást* ajánlja. Mivel pedig törvény szerinti senkisémet kötelezhető arra, hogy térítés nélkül végezzen munkát, azt kéri a beadvány, hogy a szállodákban befolyó adónak legalább a 28 százalékát kezelési költség címén a szállodások kapják.

A tanács Vargha Elemér dr. tb. főjegyző javaslatára úgy határozott, hogy a szabályrendeletet kormányhatósági érvényű jóváhagyás végett a főispánhoz teszi át.

Angol törvény az árdragítók ellen

Amerikában több gyárost letartóztattak

Páris, aug. 21. Londonból jelentik, hogy az alsóház vita nélkül megszavazta az árdragítók ellen hozott törvényt. A törvény alapján az árdragítók ellen külön törvényszéket létesítenek, mely a gyárosok, kiskereskedők és a fogyasztók képviselőiből áll és az árdragítókat a formalitások mellőzésével azonnal pénzbírságban marasztalhatja el, vagy elzárásra ítélni. Az új bíróságokat a polgári bíróságok mintájára három fórumra osztják, a legfelsőbb fórum ítéle ellen felebbezni nem lehet.

A gyógyszerárak éjjeli ügyelete

A debreceni gyógyszerárak a következő sorrendben tartanak éjjeli ügyeletet:

Péntek: Nap — Ferencz József-u. 3., Kossuth Lajos — Ferencz József-u. 30., Csillag — Árpád-tér 1., Arany Sas — Hatvan-u. 60.

A június 24-iki elleforradalom

A népbiztosok menekülése a szovjetházból

A Reggeli Hírek leírja a júniusi elleforradalmat, amelynek sok eddig ismeretlen részletét tárja elénk. A június 24-iki forradalom — írja a lap — nem sikerült, mert nem volt kellőleg megszervezve. Mikor az Egels kaszánya tüzei rálőttek a Margitszigetre és a rákosi rendező pályaudvarra s a kis ludovikások elfoglalták a József központot, minden a proletárdiktatura alatt megsanyargatott becsületes szív feldobogott. Remény szakadt fel mindenki. Közben megszólaltak a Hungáriára szegzett monitorok. A szovjet-ház, a Gizella-tér s a Dorottya utca környéke nyomban megtelt borkabátos terroristákkal, autóval, gépfegyverrel. A Hungáriában tartózkodott népbiztosok: Kun, Ágoston, Szántó, Fiedler revolverrel a kezükben, terrorista elvtársakkal körülvéve, gyalog siettek a Gizella-téren át a Dorottya-utcai Magyar király szállóba, ahol Haubrich hadtestparancsnok székelt. A népbiztosok és legényei megszállották a hadtestparancsnokságot és Haubrichnak formálisan a nyakára üttek. Ettől kezdve Haubrich csak szolgai végrehajtója volt Kunék parancsainak.

A népbiztos-e. vtársak halálra váltan, reszkető inakkal várták a fejleményeket, mialatt Szamuely csapatokat szedett össze a laktanyákban, gépfegyveres terroristák száguldottak szét a városba s megkezdődött a Ludovika és a József-központ ellen a vörösek felvonulása. Már borzalmas látvány volt az is, amit a bizonytalanság első óráiban a Dorottya-utca és a Gizella-tér képe nyújtott, hol az izgatott s idegesen szaladgáló terror-legények inzultáltak a váratlan események által az utcán, a Dunaparton megiepett és rémülten hazai gyekvő lakosságot. Ész nélkül lövöldöztek, fegyverrel, revolverrel, gépfegyverrel s utját állták, sem előre, sem hátra nem eresztették a kapualjakba szorult, kétségbeesetten síró nőket, gyermekeket.

Az igazi terrorgazság azonban csak estefelé kezdődött meg. Mindenki, aki az utcára merészkedett, vagy akinek az ablakán a legcsekélyebb világosság szűrődött ki: gaz elleforradalmár, burzsuj volt s végeztek vele a terroristák. Az ürügy tudniillik az volt, hogy fényjeleket adnak le az elleforradalmár burzsoák.

Az éj folyamán nyilvánvalóvá vált, hogy az elleforradalmi kísérlet kudarcot vallott. A letartóztatások, halálos ítéletek tömegesen követték egymást. Kun rikácsoló hangon parancsolt Haubrichra:

— Holnap akasztatunk! Érti? Megértette?

Többszöri ismétlés után Haubrich rezignáltan válaszolt:

— Természetesen.

Az entente-misszióknak még az éjjel történt közbelépése folytán — hála Istennek — Kun Béla terveit nem valósulhattak meg.

A kunszentmiklós-dunapataji fölkelés.

Június 20-ika körül egy a Dunántulon, mint különösen a

Duna és Tisza között Kunszentmiklóstól délre Dunapatajig s a többi községben is igen komoly mértékűt öltött a fegyveres föllepés a vörösek briganti hadjárata ellen.

A kunszentmiklós-dunapataji »parasztlázadás« leverésére a vörösörhadosztály egy karhatalmi ezredét küldték ki Kunszentmiklósról Fehéz ezredes parancsnoksága alatt, aki meg is kezdte előnyomulását és a földmivelő nép sima lefegyverzését.

Kunékat azonban nem elégtette ki az ezredes eljárása és ezért Szamuelyt küldték utána pribékjeivel. Ez a véreb aztán nemcsak hogy elszedte a falusi nép kékpénzét hadisarcul, nemcsak a marháját hajtotta el mindenkinek, hanem hozzálátott a felszabadulásáért végső elkeseredésében fegyverbe kényszerített becsületes magyar lakosság megtizedeléséhez. Első sorban tisztekre vadászott, de gyilkos dühe nem kimélte a parasztságot, sőt az asszonyokat, gyermekeket sem.

A hajmeresztő kegyetlenségekről Fehér ezredes részletes feljelentést adott be az entente-misszióknak. Kunék megneszeltek a dolgot, az ezredest Lenin-fiaikkal elfogatták és félholtra verték. Fehér még augusztus első napjaiban is a XVII-es helyőrségi kórházban volt apolás alatt.

Haubrich, a volt IV. hadtest parancsnoka, úgy intézkedett, hogy a fölkelés leverése közben elfogottak Budapestre szállítandók, ahol a központi forradalmi törvényszék fogja ügyüket tárgyalni. Ezzel szemben Kun Béla, aki időközben hadseregparancsnok-helyettesessé lett, 24-en ezzel a pár szó tartalommal táviratot küldött Szamuelynek:

»A letartóztatottak Budapestre szállítása mellőzendő.«

Ma már minden ujságolvasó tudja, milyen gyilkos értelem rejlett e néhány artatlannak látszó szó mögött.

40 csendőrgyilkosa

Budapest, aug. 21. A kommunista rémuralom végrehajtó szervezetének több oszlopos tagja került ismét a rendőrség kezébe. Gonosztevők, gyilkosok, vérengző vadállatok vannak a letartóztatottak között. Diszpédánya a tartsásának Birinyi Béla, a hírhedt Birinya-dandár főparancsnoka. Fű nem nőtt többé ott, ahol ez a dandár megjelent. Gyilkolás és rablás jelezte az utját. Birinyi Béla irányítója volt a terror-fiúk mozgó-csoportjának, amely a vidéken garázdálkodott.

Hurokra került Breznai Ferenc is. Ez a véreb egyike volt a legvérengzőbb fenevadaknak. Egyéb gaztettei között negyven csendőrt öltetett halomra s több ártatlan embert a saját kezével küldött a másvilágra. Letartóztatta a rendőrség Fickert Ferencet aki Korvin Ottónak, a politikai nyomozó osztály hírhedt főnökének egyik legvérengzőbb embere.

A Szentendre város határában levő erdőben a napokban agyonlőtte magát a hírhedt kommunista Englaender Fülöp, aki annak idején halottrablást követett el.

Elfogták

a bajor vörösök vezérét

Páris, augusztus 19. A Temps írja: a Münchener spartakista vezért, Levint, aki Eisner meggyilkolása után kezébe kaparintotta a hatalmat, az Allgemeiner Tiroler Anzeiger szerint a brenneri szorosban az olasz határőrség letartóztatta.

Az orosz származású Levin — Lenin és Trockij személyes barátja. Ékesszólása, erélye, tevékenysége folytán fontos szerepet játszott a második bajor forradalomban; ő volt az, aki a müncheni munkásokat a bolsevista tanok elfogadására rábirta. A terrorista intézkedések, amelyek rövid diktatúrája alatt tett, véres megtorlást provokáltak. Barátjai közül Landauert meggyilkolták, Niessent kivégezték, Pollert, Sontheimert, stb. várfogságra ítélték. Egyedül Levinnek sikerült elmenekülni a nyomozás elől.

A müncheni spartakisták volt vezérét Innsbruckba szállították.

Hazajött egy debreceni népbiztos-helyettes

Debrecenből elvitt értékek és ékszer

A ma reggeli vonattal hazajött Budapestről Kardos Lipót szövetkezeti igazgató, a debreceni kommunista-uralom helyettes pénzügyi népbiztosa, aki a kommunisták menekülésekor a debreceni ékszerészeknél lefoglalt ékszereket és a Hitelbankban összegyűjtött értékpapírokat egy részét vitte fel Budapestre.

Már ma délelőtt előállították a rendőrségen, hogy számon kérjék tőle az elvitt értékeket. Kardos előadta, hogy a Budapestre felvitt ékszereket és értékpapírokat a Debreceni Hitelbankban csomagolták be három bőröndbe és két kisebb táskába, melyeket ő vitt fel a fővárosba. Budapestre érkezve azonban nem adta át az értékeket a pénzügyi népbiztosságnak, ahol több mint valószínű, hogy a sok kézen átmenő leltározáskor az ékszerek nagyrésze eltűnt volna. Hogy az ékszereket a leltározás veszélyétől megkímélje, a bőröndöket és táskákat egy kis budai bankban helyezte el, ahol azt mondta, hogy azok egy értékes irattárt tartalmaznak. A bankban volt egy bizalmas embere, aki három naponként értesítette, hogy sértetlenek-e még a leletek. Elutazásáig az ő tudomása szerint, a bőröndök és táskák érintetlenek voltak. Kardos a bőröndöknek és táskáknak a bankban való elhelyezését a bank nyuktájával igazolja.

Elmenekülése óta Budapestten semmitéle szerepet nem játszott, amire legjobb bizonyíték, hogy az oly nehezen megszerezhető utazási igazolványt megkapta.

A rendőrség a legújabb belügyminiszteri rendelet értelmében folytatja le Kardos ellen az eljárást. Már ma is több tanut hallgatott ki, hogy Kardos debreceni szerepléséről igaz, tiszta képet alkothasson és terjeszthesse fel az államügyésznek.

Hindenburg a politikai pályán

A tábornagy belépet a nemzeti pártba. — Trónra akarja segíteni II. Vilmost

Berlin, aug. 21. Hindenburg nem vesztette el reményét, hogy Vilmos excsászárt megmentse a nemzetközi törvénytől és őt a közel jövőben visszaültesse a német trónra, mivel urának, akihez hű maradt, nem tudott többé katonailag megfélemlően szolgálni. Hin-

denburg, miután beadta lemondását, most politikai uton kísérel meg ideálját megvalósítását, ezért most belépett a német nemzeti pártba, amely Hindenburg számos hívével megerősödve, bizonyára jelentős politikai hatalom lesz Németországban.

Német törvénytörés a háborús felelősség megállapítására

Berlin, aug. 21. A weimari nemzetgyűlés behatóan tárgyalta az új német törvénytörés alapításának kérdését. Ez a törvénytörés az összes politikai pártok képviselőiből áll és az a rendeltetése, hogy a háború kitöréséért való felelősséget és Németország vereségének okait megállapítsa. Mint hírlik, a törvénytörésnek 50 tagja lesz és rendelkezésére fog állani az egész bizonyítási anyag, beleértve a titkos diplomáciai iratokat is, hogy a teljes igazság szerint ítélhessen. A német közvélemény reméli, hogy ennek a törvénytörésnek a föllállításával gyöngíteni fogják a szövetségeseknek azt a törekvését, hogy maguk büntessék meg a háború kitörésében vétkezőket.

Brazília békéje

Brienes-Ayres, augusztus 21. A brazíliai parlament tegnapi ülésén megszavazta a Németországgal kötött békeszerződés ratifikálásáról szóló törvényjavaslatot.

Megindult a német-amerikai hajóforgalom

Berlin, augusztus 21. Néhány nappal ezelőtt újból felvették a rendszeres hajóforgalmat Hamburg és Észak-Amerika között. A német hajók utasokkal és német kiviteli árukkal már utnak indultak és Amerikából is érkeznek naponként a gőzösök Hamburgba, melynek kikötőjében így újra élet van és egyszerre a megélhetés is olcsóbb lett.

Páris, augusztus 21. A francia sajtó rámutat arra, hogy az amerikaiak siettek biztosítani maguknak a német piacot. A lapok nem találnak más magyarázatot erre, mint hogy Amerika már a békeszerződés ratifikálása előtt felvette Németországgal a hajóforgalmat és mindenféle árut olcsó áron igyekszik szállítani a németeknek. A francia sajtó felszólítja a kormányt, hogy azonnal nyissa meg a német határokat a francia kereskedelem részére, nehogy teljesen elcsúszjon.

A tescheni kérdés.

Páris, aug. 21. Miután sem a cseh-lengyel bizottság Krakóban, sem a cseh-szlovák delegáció Párisban nem tudott meg-

egyezni a tescheni kérdésben, külön bizottságra bízták, hogy az ötös tanácsnak a kérdés megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen elő.

A bolgár béke

Páris, augusztus 21. Az ötös tanácshoz közlő politikai szemlélyek közlése szerint a bolgár delegációnak még ezen a héten előterjesztik a békeszerződést, minthogy az érdekelték már az összes nagyobb kérdéseket megoldották.

India és Egyiptom muzulmánjai Törökországról

Páris, augusztus 21. A londoni sajtó kedvetlenül ír arról az erős mozgalomról, amely Angolország muzulmán alattvalói között Törökország javára mutatkozik. Indiai és egyiptomi magas muzulmán személyiségek felhívást keltő emlékiratot küldtek az angol kormánynak. Emlékeztetik a kormányt arra az ígéretére, hogy Törökországot nem fogják kiűzni Európából és most azt követelik, hogy Konstantinápoly feltétlenül maradjon a törököké és ne szabjanak Törökországnak nagyon súlyos feltételeket, nehogy életképtelenné tegyék.

Az Egyesült Államok és Mexikó viszálya

Róma, aug. 21. (Szikratávirat.) Párisból jelentik: Az Egyesült Államok és Mexikó között a viszony feszültebb, mint valaha. Az amerikai lapok azt mondják, hogy a viszály kibővítésére várható és Nagybritannia hozzájárult ahhoz, hogy az Egyesült Államok annek-tájják Mexikót.

Az új szerb kormány

Belgrád, aug. 21. Az új kormányt a demokrata blokk és a szociálista párt tagjaiból alakították meg. Miniszterelnök: Davidovics, külügyminiszter: Trumbics, belügyminiszter: Pribics, hadügyminiszter: Bagyics tábornok. Ezekon kívül négy minisztert a szociáldemokrata párt tagjai közül neveztek ki.

A cári koronát Romanovszki hercegnek ajánlják fel

Bécs, aug. 21. (A. M. T. I. magánjelentése.) A Sonn- und Montagszeitung közlése szerint a következőket jelentik a Telegraphen Compassnak Londonból: A Daily Telegraph értesítése szerint Moszkvából szikratávirat érkezett, amely elmondja, hogy a Szibériában levő orosz csapatok fölajánlották Kuropatkin herceg-

nek az orosz cári koronát. Kuropatkin visszautasította ezt az ajánlatot. A cári koronát most Romanovszki hercegnek, a Romanow-család ifjabbik ága egyik tagjának ajánlják fel.

A bajor kormány visszatért Münchenbe.

Bécs, aug. 21. A Neuer Wiener Tageblatt jelenti Bambergből: A bajor kormány ma visszaköltözött Münchenbe. — Bambergbe április elején költözött, amikor Münchenben kiállították a tanácsköztársaságot.

HIREK.

— Adófizetési iránti hirdetmény. Alulírott városi adóhivatal ezennel felszólítja mindazokat az adózókat, akik a községi adókönyvben előírt és az 1909. évi XI. t.-c. 26. §-a értelmében esedékes adótartozásukat e hó 15-ig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt, a jelen hirdetmény közzétételétől számított 8 napon belül, vagyis e hó 28-ig az alulírott városi adóhivatalnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárás azonnal meg fog indíthatni. Debrecen, 1919 augusztus hó 19. Városi Adóhivatal.

— Bábatanfolyam. A debreceni tudományegyetem szülészeti-nőgyógyászati klinikáján (a volt bábaképző-intézetben) folyó év szeptember havában 5 hónapos bábatanfolyam kezdődik. — Felvételi feltételek megtudhatók a klinika irodájában. Debrecen, 1919 augusztus 18. Dr. Kenézy Gyula egyetemi tanár, a klinika igazgatója.

— Az óhatali bérlet. Gyarmati István, a város belsőóhatali négyezer holdas birtokának bérletje, aki a novemberi forradalom óta szenvedett óhatali károk miatt a bérletből kilépett óhatali, közölte a városi tanáccsal, hogy Pappier Géza és társai hajlandók tőle a bérletet a hátralevő időre a városal szemben fennálló összes követelmények teljesítésével átvenni. A tanács a bejelentést jóváhagyólag tudomásul vette és megbizta a tiszti főügyészt, hogy a bérleti szerződést Pappier Géza és társaival kösse meg.

— Felhívás. Mindazon t. szülők, akiknek gyermekei még Budapesten vannak, hazahozatalukra vonatkozó egyöntetű eljárás megbeszélése céljából felkeresni szíveskedjenek. Békés Lajos.

— A villamoskocsi alatt. Révész Rudolf Homok-utca 31. sz. alatt lakó tíz éves fiú tegnap délután leszédült a nagyerdői villamoskocsi lépcsőjéről és a kerekek alá került. A fiú súlyos sérülést szenvedett a bal lábán. A mentők a közórházba szállították. A rendőrség megállapította, hogy a balesetért senkit sem terhel felelősség.

— Korpautalványok átvétele. A közlémezési ügyosztály közli: Akik korpautalványbejelentési lapjaikat a lisztirodában benyújtották, korpautalványaikat szeptember elsejéig ugyanabban az irodában, amelynél igényüket bejelentették, átvehetik. Az utalvány átvételére jogosult az igénybejelentési lap beadásáról szóló elis-

mervény felmutatásával igazolja magát. Azok a termelők, akik a termelt tejet a tejiroda utalványa szerint szállítják, korpautalványvégett a tejirodában (Bethlen-u. 3.) jelentkezzenek. A többi termelőket illető korpautalványról későbbi hirdetés fog rendelkezni. Új igénybejelentéseket a lisztirodákban kell tenni. A jogosultságot lehetőleg az állatok járulatleveleivel kell igazolni. Közlémezési ügyosztály.

— Meghalt a Cunard-társaság igazgatója. Londonból jelentik, hogy Invercheye báró, a Cunard-társaság igazgatója meghalt.

— A zenedei tanárok felebezése. A városi zenede tanárai, kettő kivételével, beadványt intéztek a városi tanácshoz, melyben felebbeznek P. Nagy Zoltánnak a zenede helyettes igazgatói állásban való alkalmazása ellen. A tanács a felebbezést a jog- és pénzügyi bizottságnak adta ki.

— Balesetek munkaközben. Várady Mihály gépmunkásnak, mialatt Késes-utca 56. számú házban fát vágott, a fávázó gép levágta a jobbkeze két ujját. — Végh Eszter Szondy-u. 3. sz. alatt lakó tanulóleányunk a szecskavágó gép összeroncsolta a balkeze mutatóujját. — Sándor János 63 éves gazdasági cselédet szántásközben az ökör a szarvával oldalba döfte, úgy, hogy az öregember súlyos sérüléseket szenvedett. Mind a háromukat beszállították a közórházba.

— A helyi vasut tartozása. A világítási vállalat jelentette, hogy a helyi vasut a gyermekjegyek és az ugynevezett Salva-tor-jegyek után járó díjakat nem fizette meg. A tanács felhívja a helyi vasutat, hogy tartozását három napon belül fizesse meg, mert ellenkező esetben pert indít.

— Eljegyzés. Nagy Imre tegnap tartotta eljegyzését Agárdy József vendéglős kedves leányával, Emmuskával.

— A nyári orvosi tanfolyam sokat vitatott ügyében Kenézy Gyula professzor beadványt intézett a városi tanácshoz, melyben a tanfolyam előadónak tudományos működését ismertető rámutat arra, hogy minden tárgyra a legmegfelelőbb előadót választották ki. A tanács, miután a beadvány nem édinti a városi tanácsnak ez ügyben hozott legutóbbi határozatát, napirendre tért a beadvány felelt.

— Halálozás. Förster Miklós mérnök, az erdőhivatal tisztviselője, Förster főeddtanácsosnak, az erdőhivatal volt vezetőjének fia, agvszélhűtésben meghalt.

— Könyvtárakat és egyes műveket állandóan legmagasabb áron vásárol A c z é l H e n r i k antiquáriuma. Első Takarékpályában. — Kivánatra házhoz megyek megtekinteni.

— **Nőbírák és nőügyészek.** A német kormány a képviselő ház elé terjesztett egy törvényjavaslatot, amennyiben a nőket a bírósági és ügyészségi állásokra képesítik. Ugyiszintén megengedik nekik, hogy végrehajtsák és jegyzők legyenek.

— **Horváth Nusi életveszedelemében.** Aradról jelentik, Horváth Nusi, a debreczeni színház primadonnája, aki jelenleg Aradon tartózkodik, pénteken kisebb társasággal a katonai uszodába ment fürödni. A művész nő kitűnő uszó és így nem elégedett meg azzal, hogy az uszoda helyén fürödjön, hanem elment a vasuti hidig és onnan uszott lefelé. A Maros az utóbbi napokban nagyon megáradt és különösen a péntek délelőtti szeles idő erősen felkorbácsolta a vizet, úgy, hogy merész vállalkozásnak látszott a szabad Marosban való fürdés. Horváth Nusi mitsém törődött a szeszélyes Marossal és biztos tempóban szelte a habokat. Mikor azonban már közelért az uszodához, cserben hagyta ereje, úgy, hogy pillanatra úgy látszott, mintha a víz alá merülne. A partról és az uszodából sokan nézték a művész bravuros, veszélyes vállalkozását. Egyszerre Horváth Nusi maga is érezte, hogy veszedelmes helyzetbe került és segítségért kiáltott. Ebben a percben az uszodában lévők közül kettő hirtelen a habok közé vetették magukat és a művész mentésére siettek, aki már-már alámerült. A katonai uszoda közönsége érthető izgalommal leste a művésznőt, azonban Horváth Nusinak az ijedségen kívül semmi baja sem történt és jókedvűen mondta el ismerőseinek, hogy csak egy kis marosvizet ivott.

— **Jóvátett kommunista intézkedés.** A város a köntösgát melletti tizenegy holdas legelőt annak idején bérbeadta Papp Ferenc és társának. A kommunista-uralom alatt a bérlőktől minden ellenszolgáltatás nélkül egyszerűen »elkommunizálták« a legelőt. A bérlők kérésére ma a városi tanács visszahelyezte őket a bérlőbe.

— **Letartóztatott apagyilkos.** Aradról jelentik: Ma délelőtt erős csendőri fedezet mellett az aradi ügyészség foghá-

zába kísérték Triff József nagyhalmági gazdálkodót, akiről néhány nappal ezelőtt derült ki, hogy apját meggyilkolta. A gyilkosság még április 15-én történt. A gazdálkodó ugyanis egy sértés miatt összeszólkózott apjával, aki a veszekedés hevében baltával támadta meg a fiát. A fiu eleinte védekezett, de az apja mérhetetlen haragjában mindenáron rá akart sujtani fiára, aki ekkor kiragadta apja kezéből a baltát és azzal apjára ütött. Az ütés fején találta az öreget, aki nyomban meghalt. A zavaros időkben minden feltűnés nélkül simán eltemették az öreget és csak a szomszédok tudtak róla, hogy gyilkosság történt. Titokban suttogtak egymásnak a falubeliek az öreg Triff haláláról, míg az eset a csendőrség tudomására jutott. Így aztán Triff Józsefet letartóztatták és behozták Aradra. Az ügyészség a meggyilkolt öregember hulláját exhumáltatni fogja.

— **Életunt leány.** A mentőket tegnap kihívták az Arany János-utca 27. számú házhoz, ahol Dankó Mária 32 éves szakácsnő szublimátot ivott. A leányt beszállították a közkörházba, ahol elmondta, hogy öngyilkos akart lenni, mert nagyon bánkódott nemrég elhunyt szülei után. Állapota súlyos.

— **Elfogott zsebtolvaj.** Teszler Leib Hatvan-utca 55. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy 2300 koronát kiloptak a zsebéből. A nyomozás kiderítette, hogy a lopást Klein Márton rovott multu pincér követte el, akit a forradalmi törvényszék bocsátott ki a fogházból és a lopásban egy Steiner Samu nevű társa segédkezett neki. A rendőrség Klein Mártont letartóztatta, Steiert pedig keresi.

— **3-4 középiskolát végzett fiu tanuló felvétetik Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részv.-társaság könyvkereskedésében.**

— **Építőanyagok felszabadítása.** A debreceni ipartestület ács- és kőműves szakosztálya még márciusban a Margit-fürdő telepen az azóta megszünt hadianyag értékesítő részvénytársaságtól barakkokat vásárolt, de átvenni nem tudta. Most az

ácsok és kőművesek arra kérték a főispánt, eszközölje ki a megszálló parancsnokságnál, hogy a megvett anyagot nekik kiadják.

— **Oláh Gábor legkiválóbb s egyik legkedvesebb könyve a „Keletiek Nyugaton“.** — Ezen könyvben bontakozott ki először Oláh Gábor fényes írói tehetsége eredeti magyaros humora. A kötet tartalmazza még a „Meztelen asszony“ című kis színművét is. A szépen kiállított kötet ára 5 korona 50. Kapható Hegedüs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében.

— **Falusi zsidók a címe Móricz Pál igen szépen kiállított novellás kötetének.** A 21 eredeti igazi magyar, zamatos humoru, sok képpel díszített elbeszéléses kötet ára 6 korona 60 fillér. — Kapható Hegedüs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében.

Mindenkinek saját érdeke
ruhaszükségletét
Feldheim Testvérek
(Király-utca 4.) posztóáruházában
beszerezni,
ahol állandóan választékos raktár
angol férfi, női ruha, costüm szövetek
és női ruhaselymekben.

SZÍNHÁZ.

A Honthy-est

Honthy Hanna előadó-estje kedden a Vigszínházban sokféle tekintetből különleges produkció volt. Elsősorban is olyan nagyszabású és hatalmas volt a program — harminc szám, — hogy minden tekintetben elsőrangú teljesítményként kell elbírálnunk.

A program változatosságát, a négy főrész összeállításában megnyilvánult merészséget frapánsan igazolta maga az előadás. Honthy Hanna énekes művészetéről nem kell frázisokat írni, hogy hangja minden fekvésben egyformán tiszta, hogy technikája briliáns és hogy mindent a szíven át és szívből énekel, tudja minden színházbajáró.

Teljesen új oldaláról mutatkozott be a művész kabare-

dalok előadásával. A dalok kiválogatása a magyar kabare-költészet kincsesládájából nagy intelligenciára és kifinomult ízlésre mutat, előadásuk pedig csak csak megerősít abban a véleményemben, hogy Honthy Hanna elsőrangú előadó. A pajkos frisseségtől a melázó elmélyedésig, a könnyed csevegéstől a fájdalom hol suttogó, hol kitörő zokogásig, a pikáns naivságtól a tragikus őszinteségig, mindenre megtalálta a kellő és illő hangot, játéka pedig megnyilatkozásszerű megnyilvánulása a nagy művészek ritka adományának, az el nem sajátítható, mert csak a művészi énből fakadó őstónnek.

És last, but not least, a táncokl ízlés, harmónia, könnyedség, finomság és sok-sok érzés olvadnak össze művészi egésszé, melyet a technikai tökéletesség káprázatos öve tart össze.

Együtt és egészben új, érdekes és értékes teljesítmény, sivar művészi életünkben esemény volt a Honthy-Hanna-est, a művész nő forró ünneplése pedig jóleső bizonyosság, hogy a művészi szép háborus ballépése után lassan csak visszatér régi kedveseihez, akik megértik és értékelik.

Meg kell emlékezni Mally Károly karmesterről is, akinek zongorakísérete a legtökéletesebb és akinek önálló zongora száma biztos utat mutatott ahhoz a jelentős művészi pályához, mely a fiatal karmesterre vár. (II.)

Görög Olga dalestélye a vármegyeházán. Az e heti hangversenyek között kiemelkedő helyet foglal el Görög Olga dalestélye, amelyet erdélyi hangversenyutjáról hazatérve, folyó hó 23-án, szombaton tart. A kedvelt primadonna hangversenye iránt városszerte nagy az érdeklődés.

SPORT.

Az István-napi mérkőzések
DKASE — Nagyvárad
Egyetértés 3:0 (2:0) 1500 ember jelenlétében játszott le szerdán a DKASE pályán a Nagyvárad Egyetértés mérkőzése a DKASE-val. A mérkőzés elején a KASE erősen támad. 23-ik percben cornelből Horeczky győ-

Létoriére ögróf.

— Regény. — (44)

írta SUE JENŐ.

A pecér tapasztalt vadászra talált Létoriéreban; vallásos komolysággal hallgatta minden szavát és csodálkozása a legmagasabb fokra hágott, amikor a báró azt parancsolta neki, hogy a kutyákat hajtsa az istállóba és adjon enni nekik.

Az udvarmester leszedte az asztalt, föltette a két meggyízés kancsót, egy nagy cserépedény dohányt s a bárónak átnyújtott egy pipát. Az ögróf megtöltötte a pipát és így szólt Létoriérehez, akihez egyre több bizalmat érzett:

— Talán nincs terhére a dohányfüst ögróf?

Az ögróf felelet helyett óriási öblös pipát vett elő zsebéből és a tapasztalt dohányos ügyességével tölteni kezdte:

— Hát ön is pipázik, ögróf ur? kiáltott elragadtatva a várur.

— Hát él az ember, ha nem dohányzik? Ugyan, báró, van-e nagyobb gyönyörűség, mintha vadászatról hazajön az ember, vagy egy jó ebéd után elszív egy jó pipa dohányt és a lábát a kandalóhoz támasztva, megiszik egy-egy korty meggyízét, a Schwarzwaldnak ezt a vad szülöttét, amely véleményem szerint épp úgy tulesz a francia akovítán, mint a fajdyuk a házi tyukon.

E merész hízegés után sűrű füstfellegbe burkolta magát az ögróf.

A várur a nagy iddogálás alatt fölélénkült. Feje talán nem maradt olyan nyugodt és hideg, mint vendégéé, akire csodálattal és bámullattal tekintett és nem tudta megfogni, hogyan lehet egy gyöngének látszó test olyan erőteljes, hogyan tudott egy francia

épp annyit, vagy talán még többet is inni és dohányozni, mint ő, a szűz kancsó, aki mindig diadalmaskodott a császári birodalom legnagyobb ivóin.

— Az ön kedvese egészségére, vendégem! — mondá tréfásan az ögrófnak.

— Az én kedvesemre? Az én kedvesem a vontcsövű fegyverem, — felelt Létoriére, kényelmesen kinyújtózva a tűz mellett, megpiszkálva azt csizmája orrával, melynek talpa legalább egy hüvelyknyi vastag volt. — Vigye az ördög az asszonyokat, akik nem szenvedhetik a dohány, az égett bor és a kutya szagát a nélkül, hogy illatos üveget ne tartanának az orruk elé. Sokat tart az asszonyokra, báró?

— Én jobban szeretem a sarkantyupengést mint az asszonyok szoknyája suhogását, kedves vendégem, de az én koromban ez már bölcsesség tanácsa, — mondá

a báró, nagyon csodálkozva, hogy az ögróf nemcsak az ő szokásaiban, hanem a szépem iránti ellenszenvében is osztozott.

— Minden életkornak bölcsesége ez, báró ur, — viszonzá Létoriére — én legalább a dalnokok minden szerelmes hangszerét és minden buskomor cincogását odaadnám egy öreg vadász kürtjéért.

— Tudja mit, — szólt a báró, miközben koccintott az ögróffal.

— Halljuk, báró, — mondá az ögróf, újra megtöltve pipáját.

— Hallgasson ide. Mielőtt látam önt, mivel tudtam, hogy eljön hozzám, hogy perében megnyerjen, amely sajnálatomra...

— Az ördög vigye a pert, báró, — szólt közbe Létoriére — aki ma este perről beszél, arra lesz kárhóztatva, hogy egy pohár vizet igyék.

(Folyt. köv.)

nyörű gólt fejel az Egyetértés kapujába. Az egyetértés igyekszik egyenliteni, de minden igyekezete hiábavaló. Szotyori, majd Riskó szép lövése révén a KASE megszerzi a második és harmadik gólt. Jók voltak a KASE-ban Deutsch, Szotyori, Ökrös II. és az Egyetértésben Szabó centerhalf. Káldi Zsigmond jó bíró volt.

DKASE I/b.—DMTK I/b. 3:0 (1:0).

DTE Törpe I.—Törpe I/b. 2:0.

DTE I/b.—DNYSC I. 2:1 (2:0).

Kisebbszámú közönség jelenlétével zajlott le szerdán a veretlen DTE I/b. mérkőzése a DNYSC-hal. A mérkőzés annyival érdekesebb volt, mert a DTE I/b az idényben most kapta az első gólját. A DTE I/b. kezd. Az 5-ik percben Fried révén megszerzi az első gólt. A nyomdászok igyekeznek egyenliteni de nem tudják a DTE I/b védelmét áttörni. A 22-ik percben Janek az offside-ben álló Friednek adja a lapdát, aki azt tiszta offside-helyzetből hálóba juttatja. A második féldőben a nyomdász erősen támad és a 11-ik percben Wiener révén gólt lő a DTE I/b. eddigi góltalan kapujába. Ezután változatos a játék és eredménynek marad a 2:1. A DTE I/b-ből Janek, Lusztig és Kovács, a nyomdászból Wiener jók voltak. Bíró Horváth Pita volt, aki — egy offside-góltól eltekintve — jól bíraskodott.

DTE—USA 7:0 (3:0).

A DTE. kezd. azonnal támad és már az első percekben veszélyes helyzetet teremt az USA kapuja előtt. Az első gólt csak a 17-ik percben lövi a DTE. de ezután gyors egymásutánban még 6 gólt. A gólokat a két debreceni fiatal gól király: Kun és Kaiser lötték. A mérőny legjobb embere Simon volt, aki kitűnő technikájával és állandó leszereléseivel tette lehetővé a 7 gólos eredményt. Jók voltak még Weinstein, Gerő és Kron. Magyar jó volt az USA-ból Pozsgai Vince, Kupinszki is jó lett volna, csak az volt a baja, hogy összesen két labdát kapott. Kifogástalan bíró volt Pongrácz Vidor.

DTE—KAC. Vasárnap délután a DTE a Kolozsvári Atlétikai Clubot látja vendégül. A mérkőzés annál érdekesebbnek kinálkozik, mert a KAC jelenleg Erdély legjobb football-csapata. A DTE Kolozsvárotól léte alkalomával 0:0 eredményt ért el a KAC-al szemben. Tekintettel arra, hogy a mérkőzés nagy érdeklődésre tart számot, ajánlatos a jegyet elővételben megszerezni Tolnai Dániel cipőüzletében.

Bemutató mérkőzés. Vasárnap mutatkozik be a Bank és Biztosítási Tisztviselők football osztálya a DTE pályán. Az új klubban nagyon sok régi jó DTE-footballistával találkozunk (Tojás, Faragó, Simon, Schwarz, azonkívül látszik még Czacspat volt centere). A bemuta-

pinszky, a kaposvári bajnokot a Nagyváradi Bank és Biztosítási Tisztviselők Torna Egyetével játsszák.

APOLLO

Csbtörtők aug. 21.

Francia film.

A királyné lovagja

dráma 6 felvonásban.

Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.

Megnyilt

az új fűszer és gyarmatárubehozatali raktár
Csapó utca 28. sz. alatt az udvarban.

Nagy forgalom elérésére rendkívül olcsó árak. Vételkötelezettség nélkül a raktár az üzleti órák alatt meglekinthető.

Legelősebb és legkellemesebb bevásárlási forrás

Gyámánt Géza és Tsa

fűszer- és gyarmatárú nagykereskedőnél, Piac-utca 50. szám.

Hoffer Sándor

bank bizományi irodája
Ferencz József-ut 58. sz. a.

Bonyolult mindenemű bankszerű ügyelet.

Eözveletti ingatlanok adásvételét. Ajánl tüzitát viszonteladókknak.

Élesztő!

Naponta friss, állandóan kapható, kizárólag nagyban, fűszer és liszt-kereskedőknek és oly iparral ellátott üzemek és üzletek részére, hol az eladásra szükségelt sültés igazolható, bodegák csakis üzleti sültés céljából lesznek kiszolgálva. Mindenkor legelősebb napi árt esetről-esetre előzetesen bejelentem a Közélelmezési hivatalnak. Házhoz szállításra megrendeléseket elfogadok, valamint vidéki kereskedőknek is szívesen állok rendelkezésére.

Rosenthal Sándor
kizárólagos élesztő kereskedő. Csapó utca 19. szám.

Szt.

Pál-Gyógyintézet

Debrecen, ref. Egyházpalota.
Rendelés egész nap.
Tüdőbetegek, asthmások, idegbetegek, rheumások, bőrbajások, nemibetegségek s minden más chronicus bajok gyógykezelésére, az összes természetes gyógytényezőkkel felszerelt intézet.

APRÓ HIRDETÉSEK.

POSTA

Jónovelésű leánykamat, 20 éven alul, izr. fiatalember, lehetőleg kereskedőhöz (önálló üzlettel bírók előnyben részesülnek) szeretném férjhez adni. Érdeklődőknek, ha teljes címöket tudatják, esetleg arcképeiket beküldik, bő felvilágosítást adok. Leveleket »Anyá« jellege alatt a kiadóhivatalba kérek.

Házasság szempontjából szeretnék 28-32 éves izr. fiatal emberrel megismerkedni. Előbb komolyabb levelezés, aztán megismerkedés. Leveleket »Kis barna« cím alatt a kiadóhivatalba kérek a lapbani jelezéssel.

VETEL

Veszek és adok el mindenféle ékszert, aranyat, ezüstöt és drága köveket. Krámer József, József kir. herceg-utca 8.

Nagykereskedő üzletét kért kocsit keresek megvételre. Élesztő üzlet, Csapó-utca 19. sz.

30-40 holdas tanyabirtok, megfelelő gazdasági épületekkel, lehetőleg Debreczenhez közel, megvételre kerestetik. Cím a kiadóban.

Szépírodalmi könyveket, jó állapotban levőket veszek. Cím a kiadóhivatalban.

Ócska olmot, Glomásokvet, tömitéseket bármily mennyiségben vesznék. Cím a kiadóban.

ELADAS

Mindenféle új és használt butorok legelősebben beszerezhetők Piac-utca 87. (Kistemplombazár.)

Eladó hajduböszörményi határban a tiszapolgári kőút mentén a Bedő-korcsma mellett levő ugynevezett Ranky-féle 250 magyar holdas fekete-réti földbirtok. 3 szobás gazdálakással és gazdasági épületekkel együtt. Értekezhetni lehet Debreceni Gazdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.

Tömörfa festett hálószoba, ebédlő, konyhaberendezés, hencser, divány eladók. József kir. herceg u. 41.

Eladó családi ház a Csapó-utca elején a villamos megállótól pár percrenyire egy 2 szobás és egy 1 szobás lakással, villanyvilágítással, egy nyilas szőllő és konyhakerelel. Értekezhetni délelőtt 8-tól 1-ig Széchenyi-u. 20. sz. alatt.

Szegedi paprika

különlegesség,

valamint marosújvári szappanfőző szóda, Sunlight- és pipere-szappan nagyban és kicsinyben kapható.

LINDENFELD J. JENO.

Férfi ruhák fordításokat,

alakításokat, ugyszintén új ruhákat mérték szerint legújutányosabban készítek.

Schwartz József
Arany János-utca 15.

Eladó

Batthyányi-utca 22. sz. ház, mely magában foglal az utcai részen három nagy és egy kis bolthelyiséget, az udvarban egy 2 szobás és egy 4 szobás lakást nagy kerttel. A telek nagysága 420 ö. l. Értekezhetni ugyanott.

Egy valódi angol tenniszrakett eladó. Cím a kiadóban.

Papírmanó az első, nagyobb mennyiségben olcsón eladó. Cím a kiadóban.

Ruhára való női mosó szövet mártva 33 koronáért — egy ruhára való női szövet — eladó. — Cím a kiadóhivatalban.

Fin gyermekruhák eladók. Bika bérház II. emelet 2. szám. Olcsó árak. A ruhák újak.

Egy nagy vaskályha eladó. Csillag utca 50. sz.

Szalon garatúra, komplett, kitűnő állapotban, olcsón eladó. Cím a kiadóban.

KERESLET

Egy 2-3 képzésű végzett jól számoló fiú tanulókat felvétetik Smirgóczky György fűszer- és élelmiszer kereskedésében. Hajdusámon.

Keressz szabó- és varrókat molnárt, fűtőt, mázsást és molnár tanoncot. Helybeli alkalmazásban levő evőnek ajánlatát nem veszem figyelembe. Berta-malom.

Egy régi leány felvétetik Schimmer Mórné női kalap üzletében. Piac-u. 2.

3-4 képzésű leányt végzett fiú tanulókat felvétetik Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénnyársaság könyvkereskedésében.

Tanulóleányok és fiúk nyomdákban és könyvkereskedésben felvétetik.

Pintár mester hirdők javítására kerestetik. Jelentkezni Piac-utca 58. ház-mesternél.

VEGYES

Román nyelvre mindenféle kérvényeket írok és fordítok egész nap. Halmovits, Szentanna 58.

Kedden délután a Bikában elveszett egy fekete bőrtásca. Kérem a megtalálót, hogy a tárcában levő való szabad-jeget és okmányokat adja át a Bika főpincéresnek, a tárcában levő pénzt megtarthatja.

Rován és magyar kérvényeket készítek Schwarz, Széchenyi-utca 31.

Elverélném Péterfián levő 3 szobából mellékhelyiségekkel álló udvari lakásomat ugyanilyennel bárhol. Cím a kiadóban.

Román és magyar nyelven írok kérvényeket. Kandia-utca 8. sz.

Csak szabórtól bérlőnek a sámsoni vámsorompóval szemben 15 kat. hold föld tanyával októberre kiadó. Értekezhetni: Stern kefégyárban.

National kasszákat legjobban javít Keszler, eszék debreceni műszerész, Széchenyi-u. 1. szám.

Vegyén egy pár új

karton-manchettát,

csak 1 kor. 50 fillér,
jobbminőségű 2 kor.

négyszer fordítható, állandóan tiszta s hófehér.

Gummi-bélyegzőt

pecsétnyomót és mindenféle vésést készít

PAULÓ vésnök.

Batthyányi-utca 22. szám.

Telefon: 13-75.

Feladós szerkesztő:

HEGEDÜS LORANT

Kiadó:

HEGEDÜS ÉS SANDOR

irodalmi és nyomdai részv. társ.

Cenzurat és Sublocotmentul Horik